

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 Febr. 1873, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 2, i fråga om nämndemäns rätt till skjutsersättning vid vissa tjänsteförrättningar samt om sättet för denna ersättnings uttæxerande.

Herr *Anders Persson* har uti en inom Andra Kammaren väckt, till Utskottet remitterad motion, N:o 10, föreslagit »det Riksdagen för sin del beslutar, att nämndemän skola åtnjuta ersättning för skjuts efter en häst, jemte vanlig vagnslega, för sina resor till ting och vägsyner, från sina hemvist till förrättningsstället och åter; och att denna ersättning utgår i förhållande till bevillningen efter andra artikeln i Bevillningsstadgan af de inom tingsområdet bosatte och till nämndemansbefattningen valbare personer».

Innan Utskottet häröfver afgifver utlåtande, torde Utskottet böra dels erinra, att 2:ne motioner af ungefär enahanda syfte, som den förevarande, väcktes vid sistlidne riksdag, utan att då tillvinna sig något afseende, och dels något närmare redogöra för behandlingen af de då framlagda förslagen.

Uti den ena motionen, N:o 28, som afgafs af Herr *P. Engman*, föreslogs, »att efter det ny stadga och ordning för underdomstolarne å landet blir gällande; nämndemän skola af sina valmän åtnjuta traktamente efter 3 R:dr R:mt per dag under ting och tingsresor, äfvensom skjuts efter en häst till och från tingsstaden».

Den andra motionen, N:o 148, afgifven af Herr *Johannes Andersson* från Jönköpings län, innehöll förslag derom, »att Riksdagen täcktes för sin del besluta och hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl.

kungörelsen den 30 December 1863, angående nämndemäns rätt till ersättning för extra förrättningar, måtte så förändras, att nämndeman äfven vid vägsyn måtte få skjuts och traktamentsersättning enligt gällande rese-reglemente af allmänna statsmedel.

Dessa båda motioner remitterades till Andra Kammarens tillfälliga Utskott N:o 2, som, i anledning af motionen N:o 28, hemställde, att, enär den uti motionen till stöd för densamma åberopade förändrade domstolsorganisationen då ännu icke var beslutad, än mindre färdig att sättas i verket och det följaktligen vore för tidigt, att till närmare pröfning upptaga motionärens framställning, densamma icke måtte af Riksdagen godkännas; och beträffande motionen N:o 148, — hvilken af Utskottet först återlemnades till Kammaren, såsom, efter Utskottets uppfattning, tillhörande Stats-Utskottets behandling, men af Kammaren ånyo hänvisades till det tillfälliga Utskottet, — utlät sig, att, — då härvid bland annat förekom, att nämndemännens förrättning vid vägsyn, om än icke direkt jemförlig med ett kommunalt uppdrag, dock stode detsamma ganska nära, hvilket äfven bevisades deraf, att, såsom för Utskottet känt blifvit, lämplig ersättning, vanligen 1 R:dr 50 öre per dag, inom ej få trakter af riket för dessa förrättningar till nämndemännen utginge af de kommuner, som valt dem, — en omständighet, som hänvisade ersättningsanspråken till kommunen, hvilken ock, enligt Utskottets åsigt, långt mera än staten torde, i fråga om vägsyn, vara skyldig att anslå lämplig ersättning till de tjensgörande nämndemännen, samt då befrielse från skjutsskyldighet jemte en del andra åligganden dessutom varit af ålder nämndemännen beviljad och Utskottet jemväl ansåg sig kunna framställa det antagande, att, vidkommande den ersättning, som redan för vissa förrättningar utgår, rese-reglementets nu gällande tillämpning lemnade rum för beräkning af rese-kostnad och dagtraktamenten till belopp, som torde mer än ersätta de nämnda förrättningarne och så att säga göra mindre betungande de återstående, jemförelsevis få, måhända ej till fullo godtgjorda bestyren, — Utskottet funne sig hafva anledning hemställa, det Kammaren ville afslå den då behandlade motionen.

Vid föredragning till afgörande i Kammaren af här ofvan omförmälda 2:ne utskottsbetänkanden, vunno de ock Kammarens bifall, utan att någon ledamot, med undantag af motionärerne sjelfva, uppträdde för en annan åsigt.

Nu har visserligen Kongl. Maj:t sedan sistlidne riksdag utfärdat nådig Förordning, angående förändring i fråga om Häradsrätternas sam-

manträden uti de domsagor, som bestå af ett eller tvänne tingslag; men Utskottet, som hufvudsakligen gillar hvad förra Riksdagens tillfälliga Utskott N:o 2 uti denna sak, enligt hvad ofvan anförts, yttrat, kan icke föreställa sig att innevånarne uti nämnda domsagor skola undandraga sig, att, emot den fördel, som genom Häradsrätternas tätare sammanträden beredes dem i afseende på lagskipningens snabbare och jemnare gång, gerna lemna nämndemännen den ersättning, hvartill de må kunna anses berättigade, — en angelägenhet, som Utskottet likväl icke anser vara af den riksvigtiga beskaffenhet, att den bör utgöra föremål för Riksdagens handläggning, utan lämpligast kunna, såsom på många ställen redan tillgår, afgöras å kommunalstämmorna, efter de på olika orter inom vårt vidsträckta och ojemnt befolkade land rådande förhållanden.

Det af motionären föreslagna sätt för ersättningens utgörande kan Utskottet för sin del icke heller finna antagligt, enär det, till grunden orättvist, skulle vid tillämpningen medföra större svårigheter, än man kan vara villig att underkasta sig för uttaxeringen och uppbörden af sådana, i de flesta fall, ej särdeles stora belopp, hvilka deremot synas Utskottet böra utgå efter de för kommunalutskylder i allmänhet stadgade grunder, ehuru Utskottet saknar anledning att nu afgifva närmare förslag i denna riktning, enär, såsom känt är, frågan om förändring i skyldigheten att bygga och underhålla allmänna vägarne ännu är under behandling hos Riksdagen och denna frågas lösning möjligen kan föranleda ändring i nu gällande stadganden om vägsyner.

Utskottet finner sig således föranlätet värdsamt föreslå,

att ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 Februari 1873.

På Utskottets vägnar:

C. M. Björnstjerna.